

«Εἶδον, λέγει ὁ Βραντώμ, τὴν κυρίαν δούκισσαν τοῦ Βαλεντινοῦ, εἰς ἡλικίαν ἐβδόμηκοντα ἐτῶν, ἐπίσης ὠραίαν εἰς τὸ πρόσωπον, ἐπίσης ἀνθηρὰν καὶ ἐπίσης ἀξί-εραστον ὥς ὅτε ἦτο τριάκοντα ἐτῶν. Εἶδαν τὴν κυρίαν ταύτην ἑξ μηνῶν πρὶν ἀποθάνῃ τοσοῦτον ὠραίαν ἀκόμη ὥστε ἀμφιθάλλῳ εἶναι ἡδύνατο νὰ εὐρεθῇ καρδίᾳ ἥτις δὲν ἤθελε συγκινηθῇ, ὡς ὅταν ἔπεσαν ἐπὶ

τοῦ λιθοστρώτου ἐνθὶ ἔτροχεν ἔφιππος καὶ ἔθλασε τὴν κνήμην. Ἐνόμιζέ τις ὅτι ἡ θλάσις ἐκείνη καὶ οἱ πόνοι τοὺς ὁποίους ὑπέστη ἤθελον ἀλλοιώσει τοὺς ὠραίους χαρακτήρας τοῦ προσώπου της. Ἀλλ' οὐδόλως συνέβη τοῦτο, διότι ἡ καλλονὴ, ἡ χάρις, ἡ μεγαλοπρέπεια, ὅλα διετηρήθησαν ὡς πρότερον· καὶ πρὸ πάντων ἦτο λευκοτάτη καὶ οὐδέποτε ἐφυκιοῦτο· ἀλλ' ἔλεγον

Ἡ Ἀρτεμις τοῦ Ποατιέ.

ὅτι πᾶσαν πρωΐαν ἔπινε ζωμούς τινες κατασκευαζομένους ὑπὸ χρυσοῦ ποσίμου καὶ ἄλλων βοτάνων τὰ ὅποια ἀγνοῶ πῶς καλοῦσιν οἱ ἀγαθοὶ ἱατροὶ καὶ φαρμακοποιοί. Νομίζω ὅτι εἰάν ἡ κυρία αὕτη ἔζη ἀκόμη ἑκατὸν ἔτη, οὐδέποτε θὰ ἐγήρασκεν. Εἶναι κρίμα νὰ καλύπτῃ τὸ χῶμα τοσοῦτον ὠραῖα σώματα.»

Ἡ Ἀρτεμις τοῦ Ποατιέ πολὺ πλεονέκτερον βασίλισσα ἢ ἡ Αἰκατερίνα τῶν Μεδίκων, ἡ σύζυγος τοῦ Ἐρρίκου Β' — ἡ Αἰκατερίνα τῶν Μεδίκων ἥτις δὲν ἤθελεν ἢ δὲν ἡδύνατο νὰ παλαίσῃ κατὰ τοιαύτης ἀντιζήλου — ἡ Ἀρτεμις, λέγομεν, ἐμελλε νὰ ἀποθάνῃ ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ θρόνου. Ὁ αἰφνίδιος θάνατος τοῦ Ἐρρίκου Β', πλη-